

Digitální stopa

Každý uživatel internetu, ať chce nebo nechce, za sebou nechává digitální stopu. Stačí otevřít jakékoliv internetové stránky, může to být blog, aktivita v některé ze sociálních sítí, ale i chat či poznámka v diskusi. Je s podivem, že spousta lidí tuto skutečnost vůbec nebere v úvahu. Co můžeme a co bychom neměli především v sociálních sítích?

? Zkus odpovědět na následující otázky:

- Co se o vás mohou lidé na internetu dozvědět?
- Říkáte ostatním o sobě pravdu, nebo si občas vymýšlíte?
- Co když se lidé seznámí pouze přes internet – co nemohou poznat?
- Našli jste na internetu někoho, s kým můžete sdílet své zájmy?
- Znáte některé lidi pouze on-line a nikdy jste je nepotkali osobně?
- Myslíte, že vám říkají pravdu?
- Říkáte vy sami pravdu ostatním?
- Je seznamování se přes internet vždy nebezpečné?
- Je pro někoho seznamování se přes internet výhodou – a proč?
- Co byste cizím lidem o sobě a o ostatních neměli říkat?
- Jaký je rozdíl mezi chatováním a diskuzí z očí do očí?

Náš novodobý slovník se rozšířil o další pojmy, tentokrát s negativním nábojem:

- **Q** krádež identity;
- **Q** omezování soukromí;
- **Q** kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking;
- **Q** zdroj informací pro personalisty.

Formy zneužití internetu

Kyberšikana – forma psychické šikany, která využívá informačních a komunikačních technologií. Slovo šikana pochází z francouzštiny a znamená „zlomyslně připravenou potíž, zlomyslnost, příkoří, lstivé a zákeřné jednání“. Pokud se to vše odehrává v internetovém prostředí, jedná se o kyberšikanu, která se projevuje:

- **Q** pomluvami;
- **Q** zastrašováním;
- **Q** ponižujícími fotografiemi;
- **Q** vydíráním;
- **Q** urážkami;
- **Q** zesměšňováním.

Kybergrooming – nebezpečná internetová manipulace, v rámci níž útočník usiluje o osobní schůzku s nezletilou obětí. S vyhlédnutou obětí komunikuje prostřednictvím internetu a mobilních telefonů. Vytváří si falešnou identitu, kterou nelze ověřit – nabízí pomoc, dárky, kredity do mobilních telefonů.

Podle § 86 NOZ:

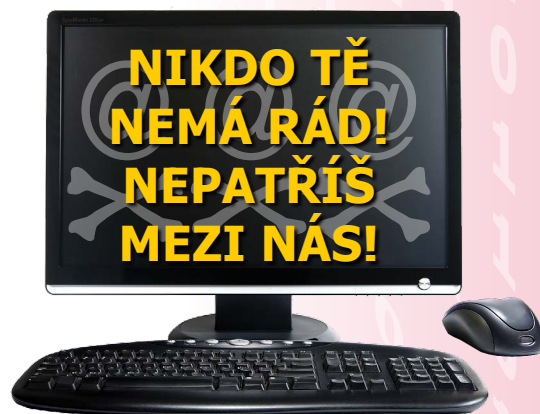
„Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.“

Napiš návod, jak se chovat při zacházení s nebezpečnými látkami.

SLOVO ZE SLOVNÍKU

KYBERŠIKANA

Forma psychické šikany, která využívá informačních a komunikačních technologií.

Ačkoli anglické slovo „groom“ přeloženo do češtiny zní úplně nevinně – „ženich, čeledín“, případně „připravovat“ či „pečovat o zevnějšek“ –, v případě kybergroomingu je tomu naopak.

Stalking a **kyberstalking** označují nebezpečné pronásledování, což se od 1. 1. 2010 i u nás považuje za trestný čin. Sloveso „stalk“ v angličtině znamená mimo jiné „plížit se, stopovat, přikrást se“.

Projevy chování, které označujeme termínem **stalking**:

- Q trvalé obtěžování;
- Q moc a síla, kterou nám dává stalker najevo;
- Q snaha poškodit druhého.

Sexting – rizikové sdílení a šíření materiálů sexuální povahy s použitím internetu či mobilních telefonů (jsou to například fotografie především polonahých dívek, ale i chlapců, ať už v plavkách, nebo ve spodním prádle atp.).

Dnešní doba už bohužel zaznamenává konkrétní případy obětí internetového násilí. Je namístě připomenout, že v internetovém prostředí nikdy nevíš, kdo je na druhé straně. A přátelství on-line mají zůstat on-line.

 www.sexting.cz jsou stránky, které bys měl(a) znát. Zjisti, co znamená pojem **kybergrooming**. Vysvětlení můžeš objevit v českém dokumentárním filmu *V síti*.

- Q Pravidelně kontrolujte své internetové stopy prostřednictvím vyhledávače. Nebudete potom překvapeni, když se v budoucnu objevíte v nechtěných souvislostech.
- Q Neukládejte do počítače, telefonu ani tabletu nebo iPhoneu atd. přístupová hesla. Zvažte, jaké **cookies** budete mít uložené i po ukončení práce s prohlížečem.
- Q Pečlivě si rozmyslete, kde zveřejníte svoji fotografii.

Dosud známé nebezpečné jevy spojené s používáním internetu, mobilních telefonů a dalších informačních technologií:

Hoax – tento anglický výraz znamená podvod, smyšlenku nebo kanadský žertík. Projevuje se například jako **řetězový dopis** – ten, který vás vyzývá, abyste ho posílali dál. Hoaxů je v internetovém prostředí nepřeberné množství. V čem jsou nebezpečné?

SLOVO ZE SLOVNÍKU

KYBERGROOMING

Označuje jednání osoby, která se snaží zmanipulovat vyhlédnutou oběť pomocí chatu, SMS, ICQ a Skypu a donutit ji k osobnímu setkání, kde může dojít k sexuální zneužití oběti, fyzickému mučení, nucení k terorismu ap.

STALKING, KYBERSTALKING

Znamená pronásledování, opakované stupňované obtěžování, které může mít různou podobu a intenzitu.

SEXTING

sdílení či rozesílání erotických textových zpráv, fotografií či videí se sexuálním obsahem

Asi 15 % žáků (z toho 2/3 dívek) má zkušenosti se stalkingem nebo kyberstalkingem z pozice oběti nebo známého oběti.

Vyber 15 % žáků vaší třídy tak, aby 2/3 této skupiny tvořily dívky.